

2
Korespondence
z I. světové války
1914 - 1918
Rok 1914

2

K o r e s p o n d e n c e
z I. světové války 1914-1918
manželů
Jana a Filomény Šelleových
z Velkých Pavlovic č. 415

Pokračování 2.

Rok 1914 čís. dopisu 1 - 26a

Ú v o d .

Čas se nezastavil, je naším přítelem a jde stále s námi. I ten čas přináší doby blahobytu, ale také katastrof, kterými trpí nejvíce lidé. Nejen přírodní katastrofy, ale také ničivé války, vyvolané nenávisťmi mezi národy a státy. "Dálo-se, že civilizovaný svět bude již bez válek". Bohužel. Půčátky dvacátého století nebyly příznivě nakloněny míru. V roce 1914 začala první světová válka, která skončila až v roce 1918. Jak probíhala a jak skončila, o tom bylo již mnoho napsáno. Naše generace prožila dvě světové války. První 1914-1918 a druhou 1939-1945.

Z první světové války předkládám potomkům našeho rodu, zpracovanou válečnou korespondenci mých rodičů Filomény a Jana Šelleových z Velkých Pavlovic č. 415. Do V. Pavlovic se přistěhovali z Rakvic v roce 1913, kde byl otec zaměstnán v cukrovarě jako vaříč. Do své rodné obce Rakvic vrátili se opět v roce 1924.

Oč posledního dopisu mého otce z italské fronty uplynulo letos již 70 let. Doma jsme všichni věděli, že otec má schovanou obsáhlou korespondenci z I. světové války, ale nikdo ji za celý čas nepřečetl. Otec nám čas od času vyprávěl zážitky z fronty ruské nebo italské. V dopise č. 63 z 2/5. 1915 psal matce "též moje karty a dopisy uschovej jamam tvoje všechny dali Pan Buch a šťastně se navratím budete památka pak syje společně přečtem". Není nám souzencům známo, že by rodiče korespondenci pročítali.

Postupně nám přibývalo let. Každý jsme měli svoje povolání a založili jsme si vlastní rodiny. Zaměstnání, rodina, děti, 6 let druhá světová válka a čas na korespondenci z I. světové války nezůstal.

A čas se nezastavil, běží stále dál. Dnes jsem již 18 let na ošpočinku a počeřilo se mi korespondenci po 70 letech připravit pro naše potomky. Po smrti rodičů, byla v úschově u mého bratra Josefa v Rakvicích (76 let).

Některé dopisy a polní lístky (feldpostkarten) chybí, nenavazují svým obsahem na sebe a to jen v několika případech. Také nezůstaly téměř žádné fotografie a pohledy z fronty. Stručný obsah je zpracován bez gramatických oprav. V opisech vynechal jsem vzájemná oslovení - Milovaná manželko a děti - Drahý manželé -, které se stále opakovalo v každém dopise a kor. lístku.

Z obsahu korespondence je zřejmý velmi dobrý vztah k celé rodině. Stálá vzpomínka na děti, na jejich zdravotní stav a na další problémy (zásobování, práce na poli/etě), prolínají se celou poštou. Otcovo písmo je drobnější, psáno inkoustovou tužkou a velmi drobně (na kor. lístku někdy až 22řádků). Matka psala převážně perem, písmo bylo poněkud větší. Při pročítání obdivoval jsem několikastránkové dopisy jak z domova tak i z fronty. Otec byl na frontě u vozačských oddílů. Celé tři roky jezdil s konmi a dovážel střelivo k polním dělostřelcům.

Byla to doba těžká, plná práce, odříkání, starostí a věčného čekání konce války a návratu k rodinám. Po třech válečných letech, vrátil se otec celkem zdravý a dožil se požehnaného věku 82 let (+ 8/4 1878, + 31/4 1960) Maminka se dožila 72 let (+ 12/8 1883, + 27/4 1955). Jeho přání, aby se korespondence uchovala na památku, se splnilo.

Zpracovaná korespondence je dnes již historií, z které je možno vyčíst tehdejší rodinné poměry, životní úroveň a další údaje sociálního a hospodářského vývoje za I. světové války.

K uctění památky našich rodičů předkládám k přečtení mladším potomkům naší generace a k zamyšlení nad nesmyslností vedení válek mezi národy a státy.

V Lipníku nad Bečvou,
říjen 1987.

Šelle František.

Běž. Dat. dopisu		Stručný obsah korespondence.
čís. z domo- va	z fronty	
1	19 14 17/8 Fp 83 <i>6</i>	Auer - Itálie. Posílám třetí dopis a od Vás jsem žádný nedostal. -vyfasovaný mundúr jsme odevzdali a oblékli jsme civil, asi 30 mužů a byli jsme komandováni asi hodinu od Auru do Najmarku. Tam nás oblékli do jiného mundúru. -špatné počasí, celé dva svátky přelo. Spíme po kvartýrech a na hůrách. Pán Bůh ví jak to dopadne. Snad přijdeme někdy dom. Fasovali jsme dvojí prádlo, jedno bílý a druhý trikový, též rukavice. Snad Vás ještě jednou uvidím, napiš mi co je nového, co je s mojema bratrama a švagrama. Až se vrátím do Polska tak ti budu psát. 19/8. ve středu jedeme do Polska někde za Přemyšl na R.h. (ruské hranice).
2	31/8 VP <i>6</i>	Posílám pozdrav a přejeme Ti zdraví, snad se brzo vrátíš. Máme pěkné hrozny, broskve jsou zralé. Cukrovar bude pracovat, pozdrav od známých. Byli jsme v Rakvicích, pozdrav od rodičů. Děti jsou zdravé, piš, brzo. Zdraví Tě Franta.
3	3/9 VP <i>6</i>	Já Ti píšu, ale myslím že to nedostaneš, už sem Ti psala víckrát. Jsme chvála pánu Bohu zdraví a děti taky. Hrozny máme pěkný, pros Boha abyses brzo vrátil, my se modlíme každý den. Podporu jsem již dostala.
4	7/9 VP <i>6</i>	Srdečně Tě zdravíme, Chvála pánu Bohu že jsme zdraví. Je zde velmi sucho, celý měsíc nepršelo. Hrozny máme pěkný, živobytí zaopatřený. Dnes jdeme kopat brambory. Buď bez starostí, těšíme se na brzké shledání. Snad nám to Bůh dá. Prosím snažně všechny pošťáky, aby mu aspoň tato kartka doručena byla.
5	28/9 Fp 94 C <i>6</i>	Jsem chvála pánu Bohu zdrav, které ho i Vám všem přeju. Dvě karty jsem od Tebe obdržel 26/9. Těším se na dobré víno a na dobrý chleba a taky na Vás. Na druhéj měsíc se snad shledáme. Dej pozor na děti. Zde jsou velmi studené noci. Odepiš zda-li je vinobraní.
6	8/10 Fp 15 C <i>6</i>	Jsem zdrav, dostal jsem od Tebe kartku z 3/9 a 31/8. víc nic. Co je s naším hospodářstvím, kolik dostáváš podpory, kdy bude dělat cukrovar. Neustále prší, je velká zima a mžrno. Tento měsíc nepřijdu a sotva druhéj.
7	12/10 Fp 83 C <i>6</i>	Jsem doposud zdrav. Jsme tři dny v Lancuté v Polsku. Již 14 dní prší, co my skusíme, voda studená a zima a toho bláta, kolikrát uvázneme s konma. Myslím, že už je po vinobraní, napiš kolik je vína, jaké je přesátko a kolik máme brambor. Možná na druhéj měsíc se sejdem.

1914

Běž.	Dat. dopisu		Stručný obsah korespondence.
	z domova	z fronty	
8	25/10 R <i>Me</i>		Dopis od rodičů-psala Marie Suchyňová č. 4 (nyní ve Vídni). Kartku jsme od Tebe obdrželi. Píšeš, že brzo dojedeš na čisto nebo na orláb. Je tu hodně nemocných co došli na orláb. Fr. Řezáč na 10 dní, Belkuj syn je těžko nemocnej. Ukazuje se velká bída a drahota, pšenica ze 17 zl. cent a rýž za 15. Půjdu k odvozu od 24 do 36 co nebyli vojáci. Už se zas rukuje, to nebude nic dobrého. Bratři tvoji sú v Polsku, Franta dělá zákopy, Anton je u Přemvšlu, jel tam z Vídna 24/9. Vína máš půl páta vědra, přijď až možeš pít.
9	21/10 VP <i>H</i>		Kartku sem dostala, těším se, že se brzo shledáme. Máme 4 1/2 vědra vína, živobytí máme zapatřený. Švagrová Kateřina nedala mně peníze ani rýž, tak ju musím upomínat do 8 dní ať to pošle. Dostávám 30 zl. měsíčně podpory. Musím koupit 1 metrák kukuřice pro vepře, máme taky dvě menší prasátka, pole ještě nemáme zorané, set se nemohlo, bylo velké sucho, je tam moc myší, žádný neseje. Jozífek se těší že bude s tatínkem spávat. Šánek chodí do školy. Cukrovar dělá od 6. října, Fanka tam chodí.
10		22/10 Fp 64 C <i>H</i>	Jsem doposud zdravý, stále na Vás na všechny vzpomínám, mně se vede velmi dobře jen kdybych měl chleba. Stále zde prší. Dluh si nikde nedělej, nevíš co se se mnou může stát. Čudovi můžeš dluh úrokovat, já mu do Břeclavi napíšu. Vína je málo žádný neprodávej. Vzpomínám na Vás se slzami v očích, kdy přijdu Bůh ví.
11	4/11. VP <i>H</i>		Všichni tě srdečně pozdravujeme, jsme zdraví, kterého i Tobě přejeme. Kartku jsme obdržela 4/11 a hned Ti odepisuji kartku i psaní. Buď s Bohem a Bůh Tě opatruj.
12		12/11 Fp 64 C <i>H</i>	Díky Bohu, že jste zdraví. Jsme ve Věličce u Krakova, zde jsou solné doly. Poslal jsem Ti kartku, abys mě poslala 10 K, potřebuji si koupit ještě jedno zimní prádlo. Je zde špatné počasí, stále prší a studený vítr. Jsme stále pod širým nebem. Netos se so-va uvidíme, nemá to konce. Zdravím švakrovou fanu a známé.
13	17/11 VP <i>H</i>		Jsme všichni zdraví, karty jsem obdržela. 14 dní jsem od Tebe nedostala kartku, dej o sobě vědět, těším se na brzké shledání. Víš co na mně čeká.

Běž. čís.	Dat. dopisu z do- mova	z fronty	Stručný obsah korespondence.
14	22/11 Fp 64 C	Me	Dopis jsem obdržel, který mně potěšil, jsem zdrav. Silné mrazy ve dne v noci, nevím jestli to na nohy vydržím. Je to čím dál horší, kdo ví kdy to skončí. Myslel jsem, že v listopadu budu doma, a kdo ví jestli někdy přijdu. Stále na Vás vzpomínám. Zde jsou smutné časy, stále je slyšet rachot děl a pušek. Přeji Vám šťastné a veselé vánoce, já je doma slavit nebudu. Vzpoměl jsem si že 7. prosince je našeho Jeníčka svátek, narozeniny. zdravím švakrovou fany.
15	23/11 VP C	b	Karty jsem obržela, na které ti hned odepisuji a peníze zasílám. Je zde také velká zima. S Bohem na brzké shledání.
16	23/11 Fp 98 C	b	Těší mně, že jste všichni zdraví. Říčeš jak máme pěkné prasátko, jestli ho budu jest to je v Boží vůli. Je mi těžko u srdce, když si vzpomenu, že bych Vás už neměl nikdy vidět. Proste Pana Boha za můj návrat, su dosti v nebezpečí, často piš. Napiš zda-li pan strojník je taky na vojně a Černý Josef. Co je nového v novinách. Buď na všechno opatrná, dohlídni na víno, ať je dolitý. Netěš se ženuško na můj brzký příchod.
17	23/11 VP b		Sděluješ že Ti nepiši, všechno jsem Ti napsala, ale tys to asi nedostal. Beru 30 zl. podpory z Hustopeč, živobytí máme, rýž i pšenici, erteplí 34 pytle, prasátko pěkný, budem brzo zabíjet, jen přijď na druhý měsíc. Ještě máme dvě prasátka menší. Úrok Čudovi jsem zaplatila, stařence sem dala 10 K, Fanka chodí do cukrovaru. Cukrovar přestane brzo pracovat, za 14 dní. Víno máme dobrý. Anton je doma, Franta je v Krakově u benzinových motorů. Jsme zdraví. Joženka škáče jak zajíc, chce Ti nest karetku a víno. Šánek chodí do školy, dobře se učí. Posílám Ti 10 K, Co se týče mně čekám na druhý měsíc (narození dítěte).
18	7/12 Fp 64 b		Jsem doposud zdrav. Dopis jsem obdržel 6-12 a peníze též. Ptáš se kde su a co dělám. Jezdím s vozama a vozíme střelivo k těžkým kanonům, máme 35 vozů to je jedna kolona. Jak jedou naše kanony ku předu tak my jedeme pořád za náma a ty koule jsou dlouhatý, jedna váží 45 kg. Na jednom místě jsme nebyli déle než 3 dni. Kolik maršů jsme jeli celý den a celou noc. Teď jsme v Harpatech v horách u Uherských hranic. Mám nad Tebou starosti, jak to všechno dopadne. Kdyby s Tebou bylo nějak špatně tak bych možná d.st.č. o.l. (dostal orláb). Těší mně, že Jeník se dobře učí. Nic si z toho nedělej, víš jaká stařenka sú. Nejhorší je na mé nohy, škoda vína a masa, mám trochu kašel. Přeji Vám všem šťastné a veselé svátky. Piš brzy, ženo moje. Švagrová, cos to udělala?

Běž. čís.	Dot. dopisu		Stručný obsah korespondence.
	Z domova	Z fronty	
19	9/12 VP sk		Jsme zdraví, kterého i tobě přejeme, Kartu jsem obdržela, peníze dostala. Byli zde odvozy co nebyli ještě vojáky. Již jsme zabíjeli, Jakub to zabíjel. Máme 35 l sádla. Brzo se vrat a piš.
19			Dovolená z fronty asi od 9 do 12 prosince 1914
20		15/12 Fp 64 sk	Myšlenice. Jsem díky Bohu zdrav, kartku jsem obdržel 14/12 na kterou odepisuji. Víš, že jste zabíjeli, že máme svoje sádlo, kdybych aspoň já měl něco z toho zabíjení, abych také něco užil. Musím čekat a trpělivě všechno snášet, až přijde den na který všichni netrpělivě čekáme, není žádná naděje na konec války. Vrátili jsme se z Karpat do Myšlenice. V marši jsem tři noci ani oka nezavřel, třetí noc jsme celou vžili mezi horami na polní cestě v blátě a ve tmě. Takových nocí jsme tu prodělali mnoho a ještě proděláme. Přestalo mrznout a přší, to je pro nás špatný. Člověk je celý mokrý usušit se nemá kde, jen venku při ohni nebo v baráku a to je všechno plné vojska, takže jsme stále pod širým nebem. Spíme jednou ve stodole po druhé venku, když zde byli mrazy tak jsme spali venku na slámě. Zima mě bučila, musel jsem běhat, abych se zahřál a tek bylo po spánku až do rána. Tak je to ve válce a myslím, že má všechno konec, jenže nevíme kdy. Má trochu kašel, ale není to tak zlý. Dovází maso se mně přejedlo, těším se na domácí jídla. Mám stále starosti s Tebou jak to dopadne, buď na sebe opatrná. Opatruj děti a domácnost a víno aby se nezkežilo. Tóněk, Franta a Dančura z cukrovaru mě psali, také jsem dostal kartu od bratrance Johana Suchyně. Přeji Vám, abyste užili vánočních svátků a vzpomínali si na mně. Brzy mi napiš co je nového.
21		16/12 Fp 64 sk	Jsem zdrav, přijel jsem šťastně (po dovolené) 13/12 na staré místo. Jak ten čas o dovolené rychle uběhl. Byl jsem rád, že jsem Vás doma všechny našel ve zdraví. Buď opatrná na Mařenku (dosud nenarozená). Nemá Josef nějakou suchou nemoc, když tak pořád kašle, nechci, aby nám některý zemřel, opatruj všechny. Teny děkují za všechno, cos pro mě udělala když jsem byl doma. Nezapomeň na Hornenského za ty žádosti o dovolenou. Snad ho nebudeš na jaře potřebovat, to už bude mír.
22	18/12 VP la		Přejeme ti šťastné a veselé svátky. Děti se těšily na stromek, ale žádný nebude, bylo by milejší kdybys byl doma. Jak to bude (narozené) tak Ti hned napiši, snad dostaneš d. (dovolenou) Budeme přetáčet víno. Brzy napiš.

1914

Běž. čís.	Dat. dopisu z domova	z fronty	Stručný obsah korespondence.
23	24/12 Fp 64 C cf		Břesko - Zaslal jsem Ti uzavřený dopis, čekám den ode dne jak je s Tebou. Tuto kartu Vám píšu na štědrý den při službě na vartě. Jsou to pro nás smutné vánoční svátky. Přeji Vám všem šťastný a veselý nový rok. Vzpomínám na Vás často.
24	28/12 VP b		Přejeme Ti šťastný nový rok, byses v tom novém roce navrátil. Snad už to tak dlouho trvat nebude.
25	30/12 R cf		<p>(Dopis od rodičů. Dopis psala Marie Šelleová, manželka Antonína z Vídně). Kartu jsme od Tebe dostali. "epíšeš nám zda-li jsi dostal dárek, je slyšet, že z Ameriky přišlo mnoho dáreků pro vojsko a u nás se taky sklášalo pro ty vojiny co jsou v poli. O víno se nestarej, je u Johana Veverky, jen se modli, abys brzo došel dom. Právě dnes 30.12. stařeček opršel dělá pohřeb synovi po té židovce. Dosud jsme všichni zdraví, ať tvoje rodina, dosud nic nepřibýlo. Na Mikuláše byla asenda, odvedli jich 23. Jaborský, Pinkave, Malinka Mat., Em. Hejman. Rukovat budů 6.1. Franta psal, že Tě pozdravuje, chtěl Tě ve Věliče navštívit a byls pryč. Franta je pořád na místě v Krakově na štáci u světel, byla tam za ním Lučmila (jeho manželka). Přejeme Ti na stávající šťastný nový rok, aby to bylo lepší jak ve starým. Novýho zde nic není, všechno je drahý a není soli. Napřed přišlo a všil zas mrze. Posíláme Ti na Františka adresu. Anton je doposud ve Vídni. Psal, že 5. ledna pojedě pryč na frontu. Zdraví Vás švagrová Marie Šelová (z Vídně).</p>
26	31/12 R cf		<p>(Dopis od bratra Antonína-psala jeho manž. Marie) Srdečně Tě zdravíme, abys tu válečnou věru přečkal a vrátil se. Tvůj dopis jsme obdrželi. Byla jsem právě u rodičů v Rakvicích a tak Ti připisují pár řádek. V dědinách se sepisují zásoby po chalupách, bude se odělovat na osobu a měsíc pár kilo. Suchyně Johan má strach, že přijde taky na frontu. Franta poslal počobenku, špatně vypadá, matka ho ani poznat nemohla, je očkovaný a Anton též. Pošli nám nějakou počobenku. O práci ve vinohradě neměj starost, rodiče to počělají. Už se ryje. Počasí je mírný a ve dne je pěkně. Je veliká drahota, podzimní osení počhrali myši, obilí je špatný. Od nového roku po páté vylila Dyje. Posíláme Vám motlidbu od pana fěráře, modlite se jí. Dopis obdržel 8/3., Jaseň u Břeska,</p>

Děz čís.	Dat. dopisu		Stručný obsah korespondence.
	Z domova	Z fronty	
26 a	30/12 VP ff.		(Dopis od dětí). Milý otče. Pochválen buď Ježíš Kristus. Již nám přišel nový rok zase v tom smutném času, slyšte svého dítky přání, buďte zdrav bez přestání. Já jsem malí dětátko skrovné chudé poupátko, dlouhé přání neumím co však cítím to pravím. Já Vás mám rád za Vás vždy se modlívám, by Vás Pán Bůh zachoval, zdraví a štěstí Vám popřál. Váš věrný syn, Sela Jan, Sela František, Sela Josef (psala maminka) (Píše mále). Přejeme Ti lepší nový rok, hodně zdraví, každá kartka nás potěší. Můj bratr Josef jde ke Krakovu, snad se tam sejdete, 27/12 jeli přes Břeclavu. Bratr Jan (opršal) je nemocen v Brně již 4 měsíce. Anton je raněný již dávno. Začíná mrznout. Tatínkovi (opršalovi) zemřel syn Leopold. Už udíme maso, kdybych Ti tam mohla poslat aspon jeden kus. Nače mnú si starosti nečekej, ještě nic nemáme, nevím kdy to bude. Horáček Štěpán nám psal, at Te pozdravujeme.